A 2102-00015

Region Stockholm

Patientnämnden

2021-02-16

Vänsterpartiet

**Skrivelse från Mehdi Oguzsoy angående fritt val av hjälpmedel för personer med hörselskada.**

Dagens system med ”Fritt val” av hjälpmedel är komplicerat och snårigt för personer med hörselskada. Det är svårt för den enskilde att förstå vilka möjligheter hen har och hur systemet fungerar.

Jag har varit i kontakt med HRF (Hörselskadades riksförbund) som har informerat mig om problemen inom den primära hörselrehabiliteringen i Stockholmsregionen. Det förekommer ofta vilseledande information kring hörapparater och det saknas information om vilka priser hörapparaterna har. Dessutom ägs en majoritet av hörselmottagningarna i länet av två multinationella koncerner, som även äger hörapparattillverkare. En genomgång av förskrivningslistorna från hörselmottagningarna i regionen under perioden september-december 2019 samt januari- april 2020 visar att 100 procent av de Fritt val-apparater som de två stora vårdgivarna Audika och AudioNova förskriver kommer från producenter inom deras respektive ägarkoncerner.

Genom fritt val-systemet ges alltså mottagningarna möjlighet att förskriva just de hörapparater som produceras inom den egna ägarkoncernen och det är alltför ofta ekonomiska incitament, snarare än patientens behov som avgör vilken hörapparat som förskrivs.

Enligt Hälso- och sjukvårdsförvaltningens statistik var 94 procent av alla hörapparater som förskrevs i regionen under 2019 Fritt val-apparater. Fritt val-systemet och dess brister påverkar alltså en stor del av hörapparatanvändarna i länet.

Hörselchecken ska täcka hela eller delar av kostnaden för hörapparater som väljs utanför det upphandlade sortimentet. Eventuellt överskjutande belopp betalas av patienten själv. Det finns idag ingen kontroll över hur mycket pengar patienterna själva lägger på sina hörapparater, då detta är uppgifter som regionen inte samlar in.

Det är även så att den information som patienten får om systemet med hörselchecken bristfällig. Det är otydligt för patienten hur betalningen går till och vissa patienter tror att de får en hörapparat från regionens sortiment, när de i själva verket köper sin hörapparat med hjälp av hörselchecken.

I och med att hörselchecken går direkt från regionen till hörselmottagningen är det svårt för patienten att veta att transaktionen skett i de fall då hörselchecken täcker hela kostnaden för hörapparaten. Patienten fråntas på grund av denna otydlighet möjligheten att göra ett aktivt val mellan att fortsätta vara patient genom att låna hörapparaten från regionens sortiment eller att bli konsument genom att köpa hörapparaten från hörselmottagningen.

Systemets inbyggda otydlighet leder tyvärr till att saker går fel och att patienter inte alltid

upplever att de får god vård. I dessa fall ska en anmälan till Patientnämnden göras, men det är inte alltid det sker, då många patienter är oroliga för att skapa irritation hos den aktuella mottagningen. HRF har många exempel från patienter som är mycket upprörda över felaktig behandling och som känner sig lurade, men samtidigt törs dessa personer inte anmäla det inträffade till Patientnämnden.

Detta innebär att statistiken från Patientnämnden inte ger en rättvisande bild av hur patienterna inom den primära hörselvården upplever vården. Statistiken fungerar inte som ett tillförlitligt underlag för oss politiker att utgå ifrån för att fatta beslut som kan förändra och förbättra systemet för patienterna.

Personligen anser jag att hörselchecksystemet i den primära hörselrehabiliteringen revideras i syfte att ge patienten mer inflytande, insyn och delaktighet i valet av hörapparat. Regionen borde också ställa krav på att samtliga mottagningar ska skapa transparens för hörapparatsortiment inklusive priser, så att patienten ges möjlighet att göra jämförelser och bilda en egen uppfattning.

**Mina frågor till patientnämnden är:**

- Har vår förvaltning insikt i den problematik som beskrivs av HRF?
- Hur kan vi som patientnämnd agera så att personer som känner sig illa och felaktigt behandlade vågar anmäla händelsen?
- Kan vi som patientnämnd agera på andra sätt inom Region Stockholm så att denna problematik kan åtgärdas med nya och reviderade beslut?

*Mehdi Oguzsoy (V)*